

Remissvar ämnesbetygsreformen för gymnasieskolan

Diarienummer 2023:1355

Ung Företagsamhet har valt att yttra sig över rubricerad remiss och anför följande;

Sammanfattning

Ung Företagsamhet (UF) står bakom Ämnesbetygsutredningens och Skolverkets mål att ersätta kursbetyg i gymnasial utbildning så att elever bland annat ska få längre tid för att hinna fördjupa sig i ett ämne innan slutbetyget sätts.

Vi är mycket positiva till beskedet att låta Entreprenörskap och företagande vara ett inriktningsämne på inriktningen ekonomi på ekonomiprogrammet, något vi efterfrågat under tidigare remissomgångar.

Däremot ser vi fortsatt med oro på bristen av entreprenörskap inom flera program och vill igen betona vikten av entreprenörskap i undervisningen. I denna remiss har vi på nytt konkreta förslag på hur entreprenörskap kan ta plats inom fler program.

Att entreprenörskap är viktigt för samtliga elever i den svenska gymnasieskolan slås fast i gymnasieskolans läroplans första kapitel. I konsekvensanalysen till ämnesbetygsreformen pekas även *entreprenörskap, företagande och innovationstänkande* ut som några aspekter som behöver förstärkas för att läroplanernas intentioner ska synas på ett tydligare sätt.

Trots det är vår bedömning att det nuvarande förslaget inte förstärker något av aspekterna ovan. Företagsamhet finns med i samtliga gymnasieprogramms examensmål och är en viktig komponent för ökad anställbarhet och försörjning på dagens arbetsmarknad. Vi ser med fortsatt oro på risken att ämnesbetygsreformen i stället späder ut och försvagar färdigheter i entreprenörskap och företagsamhet genom alltför teoretiska mål och ämnen.

Den samhällsekonomiska förlusten för varje ung person som inte klarar gymnasiestudierna är 54 miljarder kronor per årskull, enligt en ny rapport från Skandias stiftelse Idéer för livet. 140 000 unga i Sverige är i utanförskap, vilket innebär att de varken studerar eller arbetar, enligt en ny rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF – en siffra de larmar om kan öka på grund av konjunkturen.

Vi anser att mer företagsamhet och entreprenörskap kan vara en del av lösningen – och ge kraft till en positiv samhällsförändring. Det kan vara en väg in på arbetsmarknaden i ett nytt land, ett sätt att bryta utanförskap eller en del av återhämtningen efter en recession. Men då måste också fler unga få möjlighet att utveckla sin företagsamhet i skolan och det görs inte med nuvarande förslag.

1. Programinriktningar

Entreprenörskap och företagande på Ekonomiprogrammet, inriktning ekonomi

Vi ställer oss mycket positiva till beskedet att låta Entreprenörskap och företagande vara ett inriktningssämne på inriktningen ekonomi på ekonomiprogrammet. Det ligger väl i linje med examensmålen för ekonomiprogrammet och beskrivningen av inriktningen.

Ledarskap och organisation på samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning beteendevetenskap

Att ta bort Ledarskap och organisation från inriktningen beteendevetenskap tror vi är fel väg att gå. För att få en förståelse för människans beteende är det också viktigt att få en förståelse för människan i ett sammanhang – i en grupp, en organisation, på en arbetsplats, i ett samhälle. I beskrivningen för inriktningen står det: *”I inriktningen ska eleverna fördjupa sin förståelse av människors agerande som individer samt som deltagare i grupper, organisationer och samhällen ur olika perspektiv.”* För att lyckas uppnå denna beskrivning fyller ämnet Ledarskap och organisation en mycket viktig funktion. Därför föreslår vi att antingen Sociologi, nivå 2 eller Psykologi, nivå 3 utgår till förmån för Ledarskap och organisation, se grönmarkeringar nedan.

Förslag 1

Ämne och nivå Poäng

Psykologi, nivå 2 50

Psykologi, nivå 3 100

Samhällskunskap, nivå 2 100

Sociologi, nivå 1 100

~~Sociologi, nivå 2 100~~

Ledarskap och organisation 100

Förslag 2

Ämne och nivå Poäng

Psykologi, nivå 2 50

~~Psykologi, nivå 3 100~~

Samhällskunskap, nivå 2 100

Sociologi, nivå 1 100

Sociologi, nivå 2 100

Ledarskap och organisation 100

Entreprenörskap på Naturvetenskapsprogrammet, inriktning samhälle

För att koppla samman teoretiska kompetenser med samhällets behov och utmaningar är det av högsta vikt att elever på Naturvetenskapsprogrammet, inriktning samhälle, ges möjligheten utveckla sina entreprenöriella förmågor. För att i framtiden kunna lösa samhällsutmaningar och komplexa hållbarhetsproblem krävs både de teoretiska kunskaperna och förmågan att agera. Entreprenörskap behövs på Naturvetenskapsprogrammet och vi anser att beskrivningen av inriktningen bör omformuleras och att ämnet geografi bör utgå.

Förslag beskrivning av inriktningen

Inriktningen naturvetenskap och samhälle ska ge kunskaper inom naturvetenskap och samhällskunskap samt ge eleverna möjlighet att omsätta teoretiska kunskaper och idéer i praktisk handling.

Förslag inriktningsämnen

Ämne och nivå Poäng

Ett naturvetenskapligt ämne, nivå 2 100

~~Geografi, nivå 1 100~~

Entreprenörskap och företagande 100

Samhällskunskap, nivå 2 100

Entreprenörskap på Estetiska programmet, inriktning modedesign

Genom att flytta inriktningen textil design från Hantverksprogrammet (där Entreprenörskap idag ingår som programgemensam kurs) till att bli modedesign på Estetiska programmet förlorar inriktningen ämnet Entreprenörskap, som borde ha en given plats. Vårt förslag är att minska ämnet modedesign och sömnad Nivå 1b till 100p för att ge plats för Entreprenörskap 100p. (Se grönmarkering nedan)

Formuleringar från examensmålen i förslaget i ämnesbetygsreformen

”Många kulturskapare tar uppdrag som egna företagare. Därför ska det finnas möjlighet för eleverna att utveckla kunskaper om entreprenörskap och företagande. Utbildningen ska även ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att kommunicera med till exempel publik, betraktare och kunder”.

Förslag inriktningsämnen

Ämne och Nivå Poäng

Fackteckning och design, Nivå 1 100

Manuell mönsterkonstruktion, Nivå 1 100

Modedesign och sömnad Nivå 1b 100

Entreprenörskap, Nivå 1 100

2. Ämnen

Entreprenörskap och företagande

Vi bedömer att ämnesplanen som helhet - dess syfte, dess centrala innehåll och betygskriterier – är mycket välformulerad.

Vi anser dock att Entreprenörskap och företagande *inte* ska klassas som ett kap 4-ämne, utan bör klassas som ett visst ämne, på samma sätt som exempelvis ledarskap och organisation.

Entreprenörskap och företagande är ett ämne där olika utbildningar eller på annat sätt uppvisade likvärdiga kunskaper och kompetenser är relevanta för behörigheten. Vi ser att Entreprenörskap och företagande kommer att kunna erbjudas som programfördjupning på yrkesprogram, vilket är bra och relevant. Men här är det av högsta vikt att exempelvis en lärare inom handelsämnen, med stor kompetens inom området, ska kunna få en bedömning av relevanta kunskaper i enighet med vissa ämnen. I en reform som denna är det relevant att

fler lärare med rätt kompetens och erfarenhet ska ges möjlighet att undervisa i ämnet.

Entreprenörskap

Vi bedömer att ämnesplanen som helhet - dess syfte, dess centrala innehåll och betygskriterier – är mycket välformulerad.

Entreprenörskap för anpassad gymnasieskola

Vi bedömer att ämnesplanen som helhet - dess syfte, dess centrala innehåll och betygskriterier – är mycket välformulerad.

Produktutveckling

Vi bedömer att ämnesplanen som helhet - dess syfte, dess centrala innehåll och betygskriterier – är mycket välformulerad.